

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 111/2019-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duřu a Ladislava Duditřa (sudca spravodajca) predbeřne prerokoval ústavnú sřařnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného JUDr. Igorom Ribárom, advokátska kancelária, Námestie sv. Michala 11, Hlohovec, vo veci namietaného poruřenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 79/2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sřařnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sřařnosti, sřařnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. marca 2019 doručená ústavná sřařnosť [REDACTED]

[REDACTED] (ďalej len

„sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. Igorom Ribárom, advokátska kancelária, Námestie sv. Michala 11, Hlohovec, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 79/2018.

2. Ústavná sťažnosť po jej doručení nebola pridelená sudcovi spravodajcovi. Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Podľa čl. X bodu 5 rozvrhu práce vecí, ktoré neboli v období od 17. februára 2019 do 16. októbra 2019 pridelené sudcom spravodajcom, boli prerozdelené náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov medzi sudcov menovaných do funkcie 10. októbra 2019. Ústavná sťažnosť bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce bola prejednaná vo IV. senáte ústavného súdu, ktorý pracuje v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (členovia senátu).

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 27 Tk 1/2016 z 22. marca 2018 uznaný vinným zo spáchania skutku uvedeného v rozsudku a podľa § 172 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 5 To 79/2018 z 19. júla 2018. Sťažovateľ odôvodňuje porušenie svojich základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru (bod 1) tým, že rozsudok krajského súdu mu bol doručený až 31. januára 2019.

4. Dňa 18. januára 2019 podal sťažovateľ predsedovi krajského súdu sťažnosť proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, ktorou namietal, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 To 79/2018 z 19. júla 2018 mu ku dňu podania sťažnosti nebol doručený a až 2. novembra 2018 pri nazeraní do súdneho spisu sa jeho

právny zástupca dozvedel, že lehota na vyhotovenie rozsudku bola predsedom krajského súdu predĺžená do 11. októbra 2018 z dôvodu práceneschopnosti a následne plánovanej dovolenky sudkyne spravodajkyne v predmetnej trestnej veci. Predseda krajského súdu v odpovedi na sťažnosť z 13. februára 2019 okrem iného uviedol, že predĺžil sudkyňi spravodajkyňi lehotu na vyhotovenie rozsudku z dôvodu jej práceneschopnosti a následnej plánovanej dovolenky do 11. októbra 2018 a rozhodnutie bolo 9. októbra 2018 vyhotovené a 10. októbra 2018 expedované. Predseda krajského súdu priznal pochybenie krajského súdu v tom, že sťažovateľ ani jeho právny zástupca neboli o predĺžení lehoty informovaní, a zároveň sa za toto pochybenie ospravedlnil, pritom tiež poukázal na § 146 ods. 1 prvú vetu vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších noviel, podľa ktorého rozhodnutie súdu druhého stupňa v trestnom konaní doručuje súd prvého stupňa.

5. Za porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie považuje sťažovateľ stav právnej neistoty, v ktorom sa nachádzal od uplynutia zákonnej lehoty na vyhotovenie rozsudku až do jeho doručenia 31. januára 2019, keď bola jeho trestná vec síce ukončená, avšak tým, že mu nebol doručený rozsudok, nemohol uplatniť ďalšie svoje procesné práva v súvislosti s podaním mimoriadneho opravného prostriedku, keďže mu nebolo známe presné znenie odôvodnenia rozsudku. Sťažovateľ uznáva, že práva na mimoriadny opravný prostriedok nebol zbavený, avšak tým, že nebol upovedomený o predĺžení lehoty na vypracovanie rozsudku, bolo podľa jeho názoru obmedzené nad akceptovateľnú mieru.

6. V súvislosti s namietanými prietiahmi v konaní pred krajským súdom sťažovateľ uvádza, že nemožno akceptovať argumentáciu jeho predsedu, že rozsudok mal doručovať súd prvého stupňa a že rozhodnutie bolo vyhotovené 9. októbra 2018 a expedované 10. októbra 2018, pretože predmetný spis bol ešte 2. novembra 2018 na krajskom súde, kde bol doň právny zástupca sťažovateľa nahliadať.

7. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo Sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ako aj právo na spravodlivý proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a výkladných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5To/79/2018 porušené bolo.

II. Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie v sume 2.000 €, ktoré je Krajský súd v Trnave povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.

III. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť Sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 346,26 € na účet jeho právneho zástupcu do 2 mesiacov od doručenia nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 79/2018

11. Sťažovateľ namieta, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 79/2018 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa

právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preto nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

13. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade krajským súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom krajského súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

14. V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto ústavná sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

15. Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti zistil, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 79/2018 rozhodol rozsudkom sp. zn. 5 To 79/2018 z 19. júla 2018, písomne vyhotoveným 9. októbra 2018 (po predĺžení lehoty predsedom krajského súdu), ktorý bol sťažovateľovi doručený 31. januára 2019. Z uvedeného vyplýva, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu, teda 13. marca 2019, už krajský súd nemohol byť porušovateľom označeného

základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru, keďže vo veci už rozhodol a rozsudok bol doručený sťažovateľovi.

16. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 79/2018

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti odôvodňuje porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy tým, že nebol upovedomený o predĺžení lehoty na písomné vyhotovenie rozsudku (do 11. októbra 2018) predsedom krajského súdu a následne mu bol rozsudok doručený až 31. januára 2019. V podstatnej časti je argumentácia sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu totožná s odôvodnením namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a vo vzťahu k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy je zdôraznená intenzita zásahu do základného práva sťažovateľa.

18. Ústavný súd sa stotožňuje s názorom sťažovateľa, že krajský súd pochybil tým, že ho neupovedomil o predĺžení lehoty na písomné vyhotovenie rozsudku, a preto sa zameral na posúdenie napadnutého procesného postupu krajského súdu a skúmanie intenzity porušenia označeného základného práva vo vzťahu k nemu. Ústavný súd pritom pripomína, že už vo svojich skorších rozhodnutiach vyslovil názor, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

19. Ústavný súd vzal do úvahy skutočnosť, že krajský súd po predĺžení lehoty na vyhotovenie rozsudku mohol konať plynulejšie a efektívnejšie v súvislosti s doručovaním rozsudku sťažovateľovi prostredníctvom okresného súdu v súlade

s príslušnými ustanoveniami vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov, keďže až právoplatným meritórnym rozhodnutím možno vo vzťahu k sťažovateľovi nastoliť stav právnej istoty. V kontexte konkrétnych okolností prípadu vzal ústavný súd do úvahy časový interval medzi písomným vyhotovením rozsudku a jeho faktickým doručením sťažovateľovi, ako i skutočnosť, že právo domáhať sa ochrany svojich práv mimoriadnym opravným prostriedkom ostalo sťažovateľovi zachované, a preto sa priklonil k záveru, že pochybenie krajského súdu nedosahuje takú ústavnoprávnu intenzitu, že by na jeho základe mohol po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne vysloviť porušenie sťažovateľom označeného základného práva podľa ústavy. Vzhľadom na už uvedené ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Po odmietnutí ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2019

Miroslav Duriš
predseda senátu